

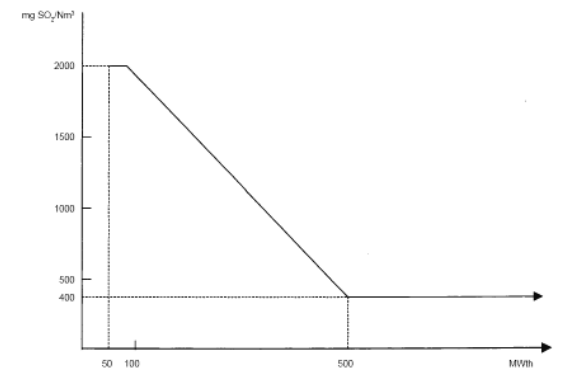
ПРИЛОГ 1.

ДИО I

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ СУМПОР-ДИОКСИДА (SO₂) ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

1. Чврста горива

А. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/Nm³ за стара велика постројења за сагоријевање (прерачуно на 6% O₂)

За постројења за сагоријевање чија је топлотна снага од 100 MW_{th} до 500 MW_{th} гранична вриједност емисије SO₂ израчунава се по релацији:

$y = - 4 \cdot x + 2\,400$

гдје су:

x – топлотна снага постројења за сагоријевање (MW_{th}),

y – гранична вриједност емисије SO₂ за дату топлотну снагу постројења (mg/Nm³).

У случају да се граничне вриједности емисија из горњег дијаграма не могу достићи због ограничења у карактеристикама горива, потребно је постићи степен одсумпоравања 60% у постројењима са топлотном снагом до 100 MW_{th}, 75% за постројења са топлотном снагом од 100 MW_{th} до 300 MW_{th}, 90% за постројења са топлотном снагом већом од 300 MW_{th}, 94% за постројења са топлотном снагом већом од 500 MW_{th}.

Б. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/Nm³ за постојећа велика постројења за сагоријевање (прерачуно на 6% O₂) са изузетком гасних турбина

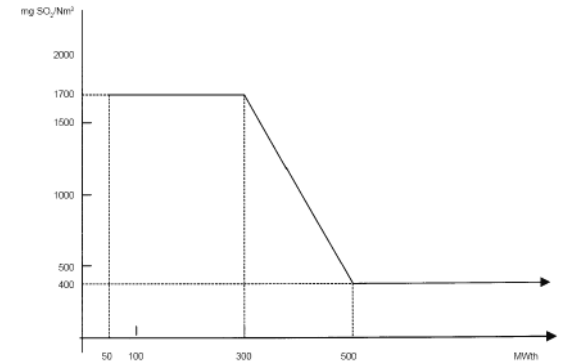
Врста горива	од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
био-маса	200	200	200
угаљ и друга чврста горива	400	250	200
тресет	300	300	200

Ц. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/Nm³ за нова велика постројења за сагоријевање (прерачуно на 6% O₂) са изузетком гасних турбина

Врста горива	од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
био-маса	200	200	150
угаљ и друга чврста горива	400	200	150 200 у случају сагоријевања у циркулационом флуидизованом слоју или флуидизованом слоју под притиском
тресет	300	300	150 200 у случају сагоријевања у флуидизованом слоју

2. Течна горива

А. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/Nm³ за стара велика постројења за сагоријевање (прерачуно на 3% O₂)

За постројења чија је топлотна снага од 300 MW_{th} до 500 MW_{th} гранична вриједност емисије SO₂ израчунава се по релацији:

$y = - 6,5 \cdot x + 3\,650$

гдје су:

x – топлотна снага постројења за сагоријевање (MW_{th}),

y – гранична вриједност емисије SO₂ за дату топлотну снагу постројења (mg/Nm³).

Б. Граничне вриједности емисија за сумпор-диоксид за постојећа велика постројења за сагоријевање изражене у mg/Nm³ (прерачуно на 3% O₂) са изузетком гасних турбина

од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	250	200

Ц. Граничне вриједности емисија за сумпор-диоксид за нова велика постројења за сагоријевање изражене у mg/Nm³ (прерачуно на 3% O₂) са изузетком гасних турбина

од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	200	150

3. Гасовита горива

А. Граничне вриједности емисије за SO₂ за стара велика постројења за сагоријевање изражене у mg/Nm³ (прерачуно на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/Nm ³)
гасовита горива свеобухватно	35
течни нафтни гас	5
гасови ниске топлотне моћи из процеса гасификације рафинеријских остатака, гас из коксних пећи, гас из високих пећи	800

Б. Граничне вриједности емисија SO₂ за постојећа велика постројења за сагоријевање изражене у mg/Nm³ (прерачуно на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/Nm ³)
гасовита горива свеобухватно	35
течни нафтни гас	5
гасови ниске топлотне моћи из коксних пећи	400
гасови ниске топлотне моћи из високих пећи	200

Ц. Граничне вриједности емисија SO₂ за нова велика постројења за сагоријевање изражене у mg/Nm³ (прерачуно на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/m ³)
гасовита горива свеобухватно	35
течни нафтни гас	5

гасови ниске топлотне моћи из кокских пећи	400
гасови ниске топлотне моћи из високих пећи	200

ДИО II

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ АЗОТНИХ ОКСИДА (ИЗРАЖЕН КАО NO₂) ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

А. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/Nm³ за стара велика постројења за сагоријевање (прерачунао на 6% O₂ за чврста горива и 3% O₂ за течна и гасовита горива)

Врста горива	Топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/Nm ³)
чврста ^{(1), (2)}	од 50 MW _{th} до 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	500
	од 1. јануара 2016. г.	
	од 50 MW _{th} до 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	200
течна	од 50 MW _{th} до 500 MW _{th}	450
	> 500 MW _{th}	400
гасовита	од 50 MW _{th} до 500 MW _{th}	300
	> 500 MW _{th}	200

⁽¹⁾ За постројења са топлотном снагом већом од 500 MW_{th}, која од дана ступања на снагу овог правилника не раде више од 2.000 радних часова годишње у петогодишњем просјеку до 31. децембра 2015. године, гранична вриједност емисије је 600 mg/Nm³ и основ је за одређивање њиховог удјела у Плану за смањење емисија из постојећих великих постројења за сагоријевање. Од 1. јануара 2016. године за постројења која неће радити више од 1.500 радних часова годишње у петогодишњем просјеку гранична вриједност емисије је 450 mg/Nm³.

⁽²⁾ До 1. јануара 2018. године за постројења која су у дванаесетмјесечном периоду до 31. децембра 2009. године радила и настављају да раде на чврста горива чији је испарљиви садржај мањи од 10% гранична вриједност емисије је 1.200 mg/Nm³.

Б. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/Nm³ за постојећа велика постројења за сагоријевање са изузетком гасних турбина

Чврсто гориво (прерачунао на 6% O₂)

Врста горива	од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
био-маса	300	250	200
угаљ	300	200	200
	450 за сагоријевање лигнита самљевеног у прах		

Течна горива (прерачунао на 3% O₂)

од 50 MW _{th} до 100 MW _{th}	од 100 MW _{th} до 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
450	200	150

Гасовита горива (прерачунао на 3% O₂)

природни гас	100
гасови ниске топлотне моћи из кокских пећи, гас из високих пећи	200
остали гасови	200

Гасне турбине (прерачунао на 15% O₂)

Врста горива	
природни гас ⁽¹⁾	50 ⁽²⁾
течна горива ⁽³⁾	50
гасовита горива	120

⁽¹⁾ Природни гас је смјеса гасовитих угљоводоника, од којих је најзаступљенији метан који садржи највише 20% (запремински) инертних и других састојака.

⁽²⁾ Гранична вриједност емисије износи 75 mg/Nm³ у случајевима када је ефикасност утврђена у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду:

– код гасних турбина које се користе у комбинованим системима за гријање и производњу електричне енергије и чија је укупна ефикасност већа од 75%,

– код гасних турбина које се користе у комбинованом циклусу производње чија је укупна ефикасност већа од 55% и

– код гасних турбина за механичке погоне.

Код гасних турбина са једним циклусом које нису наведене ни у једној претходној категорији, али имају ефикасност већу од 35% утврђену у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду, гранична вриједност емисије израчунава се према релацији 50 □ η/35, гдје је η ефикасност гасне турбине изражена у процентима у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду.

⁽³⁾ Примјењује се само за гасне турбине у којима сагоријевају само лаки и средњи дестилати.

Наведене граничне вриједности не примјењују се на гасне турбине за хитне случајеве које раде мање од 500 радних часова годишње.

II. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/Nm³ за нова велика постројења за сагоријевање

Чврста горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Угаљ и лигнит и друга чврста горива	Био-маса и тресет
од 50 до 100	300 400 у случају сагоријевања спрашеног лигнита	250
од 100 до 300	200	200
> 300	150 200 у случају сагоријевања спрашеног лигнита	150

Течна горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Течна горива
од 50 до 100	300
од 100 до 300	150
> 300	100

Гасовита горива

Врста постројења	NO _x (NO ₂)
постројења за сагоријевање, осим гасних турбина и гасних мотора	100
гасне турбине (укључујући гасне турбине са комбинованим циклусом)	50 ⁽¹⁾
гасни мотори	75

На гасне турбине (укључујући гасне турбине са комбинованим циклусом) граничне вриједности емисије за NO_x (изражене као NO₂) из ове тачке примјењују се само за оптерећења изнад 70%.

На гасне турбине за хитне случајеве које раде мање од 500 радних часова годишње не примјењују се граничне вриједности емисија из ове тачке. Оператер таквих постројења дужан је да води евиденцију о утрошеним радним часовима.

ДИО III

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ УГЉОВОДНИХ ЧЕСТИЦА ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

А. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/Nm³ (прерачунао на 6% O₂ за чврста горива и 3% за течна и гасовита горива) за стара велика постројења за сагоријевање

Врста горива	Топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/Nm ³)
чврсто	≥ 500 < 500	50 (100) ⁽¹⁾ 100
течно	сва постројења	50 (100) ⁽²⁾

гасовито	сва постројења	5 (по правилу) 10 (високопећни гас) 50 (гас настао при производњи челика, а који се може користити на другом мјесту)

(1) Може се примијенити на постројења за сагоријевање топлотне снаге $\geq 500 \text{ MW}_{\text{th}}$ која сагоријевају чврсто гориво топлотне моћи мање од 5.800 kJ/kg са масеним удјелом влаге већим од 45%, укупним масеним удјелом влаге и пепела већим од 60% и удјелом калцијум-оксида (CaO) већим од 10%.

(2) Може се примијенити на постројења за сагоријевање топлотне снаге $\leq 500 \text{ MW}_{\text{th}}$ ако користе течна гориво са удјелом пепела већим од 0,06%.

Б. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/Nm^3 примјењују се на постојећа велика постројења за сагоријевање са изузетком гасних турбина

Чврста горива (прерачунато на 6% O_2)

Топлотна снага (MW_{th})	угаљ	био-маса
од 50 до 100	30	30
од 100 до 300	25	20
> 300	20	20

Течна горива (прерачунато на 3% O_2)

од 50 до 100	30
од 100 до 300	25
> 300	20

Гасовита горива (прерачунато на 3% O_2)

општи случај	5
за гас из високе пећи	10
за гасове настале при производњи челика који се могу користити на другом мјесту	30

Ц. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/Nm^3 примјењују се на нова велика постројења за сагоријевање са изузетком гасних турбина

Чврста и течна горива

Укупна топлотна снага (MW_{th})	Гранична вриједност емисије (mg/normalni m^3)
од 50 до 300	20
> 300	10 20 за био-масу и тресет

Гасовита горива

Укупна топлотна снага (MW_{th})	Гранична вриједност емисије (mg/normalni m^3)
гасовита горива генерално	5
гас из високе пећи	10
за гасове настале у индустрији челика који се могу користити на другом мјесту	30

ДИО IV

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ УГЉЕН-МОНОКСИДА ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

Гранична вриједност емисије угљен-монооксида (изражена у mg/Nm^3) за постојећа велика постројења за сагоријевање

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/Nm^3)
земни гас	100